

पृष्ठभूमि (Background):

डिप्रोक्स लघुवित्त विकास बैंक लिमिटेड नेपालको विपन्न वर्गमा क्रियाशिल राष्ट्रिय स्तरको एउटा लघुवित्त संस्था हो । लघुवित्त सेवालाई गरिवी न्यूनीकरणका लागि एउटा महत्वपूर्ण अश्वको रूपमा संसारभर स्वीकारिएको परिवेशमा नेपालको एक प्रतिष्ठित गैर सरकारी संस्था विकास आयोजना सेवा केन्द्र, नेपाल (डिप्रोक्स-नेपाल)ले २०५२ सालमा प्लान नेपालसंगको सहकार्यमा लघुवित्त सेवा रौतहट जिल्लाको गरूडाबाट प्रारम्भ भई विस्तार गर्दै लगेकोमा पछि यसको संस्थागत संरचना र स्वरूपमा परिवर्तन गरी निम्न संस्थाहरूको प्रवर्धनमा वि. सं. २०५७ साल पौष २८ गते लघुवित्त बैंकमा रूपान्तरण भयो र २०५८ श्रावण १ गते बाट विधिवत रूपमा लघुवित्त बैंकको कारोबार शुरू गरियो ।

प्रवर्धकहरू:

१. विकास आयोजना सेवा केन्द्र (डिप्रोक्स-नेपाल)
२. नविल बैंक लिमिटेड
३. नेपाल बैंक लिमिटेड
४. कृषि विकास बैंक लिमिटेड
५. लुम्बिनी फाइनेन्स एण्ड लिजिङ्ग कम्पनी लि.
६. सिप्रेड नेपाल
७. लघुवित्त क्षेत्रमा क्रियाशिल व्यक्तित्वहरू ।

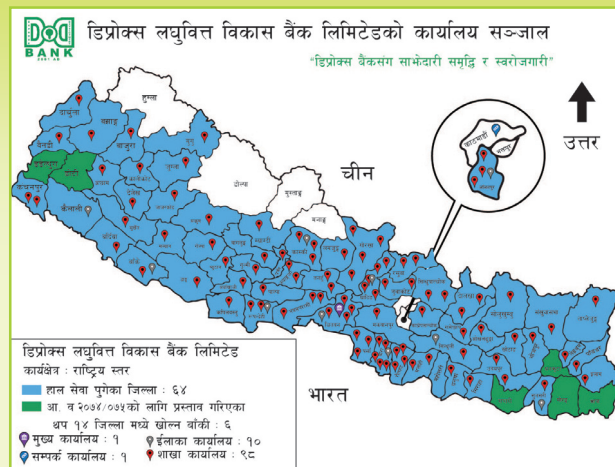
कार्यालय सञ्जाल:

यस बैंकको कार्यालय सञ्जाल निम्नानुसार रहेको छ ।

केन्द्रीय कार्यालय: नारायणगढ, चितवन ।

सुनसरी, सिन्धुली, सिमरा, नारायणगढ, बुटवल, कोहलपुर, अन्तरिया, पोखरा, गजुरी र सानेपा ।

शाखा कार्यालयहरू : ६४ जिल्लामा ९८ शाखा कार्यालयहरू ।

परिकल्पना (Vision) :

विशेषतः गरिवीको रेखामुनी बाँची रहेका परिवारहरूलाई वित्तीय हिसाबले सक्षम, प्राविधिक हिसाबले दिगो र प्रतिस्पर्धी लघुवित्त सेवाको अविच्छिन्न पहुँच पुर्याउने ।

अभियान (Mission):

वित्तीय सेवाको माध्यमबाट खर्च योग्य आम्दानी आर्जन गर्न मर्यादित रोजगारी श्रृजनागर्ने, आधारभूत खाद्यान्न, लत्ताकपडा, स्वास्थ्य, शिक्षा तथा आवासमा खर्च गर्न सक्ने बनाई गरिवीबाट माथि उकास्ने ।

लक्ष्य (Goal) :

लघुवित्त सेवाको पहुँच विस्तार गरी ग्रामिण जनता विशेष गरी महिला, सिमान्तकृत तथा अवसरबाट वञ्चित वर्गको सामाजिक र आर्थिक स्तरलाई माथि उठाउने यस बैंकको लक्ष्य (Goal) रहेको छ ।

उद्देश्य (Objective) :

- स्थानीय परिवेश सुहाउँदो मितव्ययी, वित्तीय हिसाबले सक्षम, दिगो र प्रतिस्पर्धी लघुवित्त सेवा प्रदान गर्ने ।
- पिछडिएका समुदायका महिलाहरूको स-शक्तिकरण गर्ने ।
- ग्राहक मैत्री लघुवित्त सेवाहरूको विकास गर्ने ।
- अतिविपन्न परिवारलाई लघुवित्तको पहुँच पुर्याउने ।
- लघुवित्त कार्यक्रमको वित्तिय दिगोपना सु-निश्चित गर्ने ।

- सुविधाबाट बन्चित रहेका गरिव परिवारको आर्थिक सुधार गर्ने ।

पूँजी संरचना (Capital Structure) :

बैंकको अधिकृत पूँजी १ अर्व र जारी तथा चुक्ता पूँजी ७० करोड ३१ लाख ४ सय एक रूपैया ७५ पैसा रहेको छ । चुक्ता पूँजी मध्ये ५१ प्रतिशत प्रवर्धक संस्था तथा व्यक्तिहरू र ४९ प्रतिशत सर्वसाधारणको हिस्सा रहेको छ ।

बैंकको स्रोत (Resources of Bank):

बैंकले शेयरधनीबाट प्राप्त पूँजी सदस्यहरूबाट प्राप्त बचत, विभिन्न कोषहरूमा रहेको रकम र बाणिज्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट लिएको कर्जा समेत परिचालन गरी लक्षित वर्गमा वित्तीय सेवा प्रदान गरिरहेको छ ।

सञ्चालन पद्धति (Operational Model) :

बैंकले हाल निम्न लिखित पद्धतिहरू अनुसरण गरी आफ्नो सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको छ ।

१. परिमार्जित ग्रामिण पद्धति (Modified Grameen Model)
२. उच्च पहाडी पद्धति (High Hill Model)
३. सामुदायिक पद्धति (Community Model)
४. संयुक्त दायित्व समूह पद्धति (Joint Liability Group Model)
५. व्यक्तिगत पद्धति (Individual Model)

बैंकले शाखा सञ्जाल माफत प्रदान गर्ने सेवाहरू :

क) लघु बचत (Micro Saving):

- क. अनिवार्य मासिक बचत (समूह बचत)
- ख. ब्यक्तिगत बचत
- ग. कर्जा सुरक्षण बचत
- घ. मातृत्व बचत
- ङ. अवकाश बचत

ख) लघु कर्जा (Micro Loan):

- साधारण कर्जा (General Loan)
- पशुपालन कर्जा (Livestock Loan)
- लघु उद्यम कर्जा (Micro Enterprise Loan)
- परियोजना कर्जा (Project Loan)

- अनुशासन कर्जा (Discipline Loan)
- मातृत्व कर्जा (Motherhood Loan)
- आपतकालीन कर्जा (Emergency Loan)
- न्यून लागत आवास कर्जा (Low cost Housing Loan)

ग) लघु बीमा (Micro Insurance):

बैंकले कर्जा तथा निक्षेप सुरक्षण निगम र नेपालमा बीमा सेवा प्रदान गरिरहेका विभिन्न जीवन तथा निर्जीवन बीमा कम्पनीहरूसँग सेवा सम्झौता गरी आफ्ना शाखा कार्यालयहरू मार्फत सदस्यका आवश्यकता अनुसारका बीमा सेवा (कृषि, पशुपालन फलफुल खेती, औषधि उपचार इत्यादी) प्रदान गर्दै आइरहेको छ ।

घ) लघु विप्रेषण (Micro Remittance) :

बैंकले विभिन्न बैंक तथा विप्रेषण सेवा प्रदायक संस्थाहरूसँग समन्वय तथा सेवा सम्झौता गरी सदस्यका आवश्यकता अनुसारका अन्तर्राष्ट्रिय र आन्तरिक लघु विप्रेषण सेवा आफ्ना शाखाहरू मार्फत प्रदान गर्दै आइरहेको छ ।

ङ) अन्य सेवाहरू (Other Services):

वित्तीय सेवा प्रदान गरेर मात्र लक्षित वर्गका समुदायका सदस्यहरूको समग्र जीवनस्तर माथि उठाउन नसकिने कुरालाई महशुस गरी बैंकले माथि उल्लेखित वित्तीय सेवाहरूको अतिरिक्त नयाँ प्रविधिको प्रयोग सहितको वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम, महिला सशक्तिकरणसँग सम्बन्धित कार्यक्रम, विभिन्न किसिमका सीपमुलक तालिम, उद्यमशिलता विकास सम्बन्धी तालिम तथा कार्यक्रम, लघु उद्यमका लागि प्राविधिक सहयोग र विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाका विकास आयोजना कार्यान्वयनमा साभेदारी गर्दै आइरहेको छ । यस्ता थप सेवाहरू सरकारका विभिन्न विभाग तथा माताहतका कार्यालयहरू, विभिन्न तालिम प्रदायक संस्थाहरू, प्राविधिक सहयोग संस्थाहरूका साथै त्यस्ता कार्यक्रमसँग सम्बन्धित राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय

स्तरका गैरसरकारी संस्थाहरूसँगको साभेदारीमा र बैंकको आन्तरिक स्रोतहरूबाट गर्दै आइरहेको छ । यस्ता थप सेवाहरूले एकातर्फ सदस्यहरूलाई कर्जा सदुपयोगमा सहयोग पुऱ्याएको छ भने अर्कोतर्फ विपन्न वर्गका महिलाहरूको समृद्धि र स्वरोजगारीमा समेत टेवा प्रदान गरेको छ।

बैंकका भावी योजनाहरू :

- बैंकका शाखा सञ्जालहरूको विस्तार गरी ७५ वटै जिल्लामा सेवाहरू विस्तार गर्ने ।
- बैंकका सेवाहरूमा समयसापेक्ष सुधार गरी लक्षित वर्गमा अत्याधुनिक प्रविधियुक्त लघुवित्तीय सेवा प्रदान गर्ने ।
- सर्वसाधारणको निक्षेप स्वीकार गर्न आवश्यक ब्यबस्था मिलाउने,
- कार्यक्रमको प्रभाव मापन गर्नको लागि संस्थामा यथोचित प्रणालीको विकास गर्ने,
- ग्राहक संरक्षणका आधारभूत सिद्धान्तहरूलाई आत्मसाथ गर्दै संस्थागत सुशासन थप प्रभावकारी बढाउने ।

नयाँ सेवाहरू (New Products):

विगत वर्षदेखि कार्यान्वयनमा आउन नसकेका नयाँ सेवाहरू मध्ये देहायका सेवाहरू नीति तय गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।

- सदस्यहरूलाई सामाजिक आवश्यकताको रूपमा स्वीकारिएका कम्प्यूटर, टेलिभिजन, फ्रिज, मोबाइल जस्ता उपभोग्य वस्तुहरू खरिद कर्जा
- सदस्यहरूलाई व्यवसाय वृद्धिका लागि चाडपर्व लगायत विशेष अवसरका लागि मौसमी कर्जा
- लोपोन्मुख तथा सिमान्तकृत जातिहरूको लागि विशेष सहुलियत कर्जा
- बैंकको आन्तरिक वित्तीय श्रोतको प्रवर्धन गर्न सामुहिक दायित्वको बहन गर्न नपर्ने नयाँ बचत सेवा र आवश्यकता अनुसार नयाँ थप कर्जा योजना कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

**“डिप्रोक्स बैंकसँग साभेदारी
समृद्धि र स्वरोजगारी ।”**

डिप्रोक्स लघुवित्त विकास बैंक लिमिटेड

Deprosc Laghubitta Bikas Bank Limited

(नेपाल राष्ट्र बैंकबाट 'घ' वर्गको इजाजत प्राप्त संस्था)

संक्षिप्त परिचय

केन्द्रीय कार्यालय: नारायणगढ, चितवन

फोन नं.: ०५६-५२७९००, फ्याक्स नं.: ०५६-५२३०५६

E-mail: deprosc_bank@wlink.com.np

सम्पर्क कार्यालय: कुलेश्वर, काठमाण्डौ

फोन नं.: ०१-४२८८६५०

फ्याक्स नं.: ०१-४२८८६५२

E-mail: ddbank@wlink.com.np

Website: www.ddbank.org.np